

Haastateltavana Vuoden 2025
perhe- ja pariterapeutti
Tiina Ahonen

Haastattelijana Kirsi Koponen, sosionomi (YAMK), perheterapeutti, psykoterapeutti, työnohjaaja

Vuoden perhe- ja pariterapeutti 2025 Tiina Ahonen

Suomen perhe- ja pariterapiayhdistys valitsi Tiina Ahosen Vuoden 2025 perhe- ja pariterapeutiksi. Sain kunnian haastatella Tiinaa Perhe- ja pariterapialehden kevään 2026 numeroon. Haastatteluun olen pyrkinyt kiteyttämään keskeisimmät asiat kahden tunnin keskustelustamme. Tervetuloa mukaan!

Perheet ja suhteet ovat aina olleet minulle kaikkein tärkeimpiä

Lämpimät onnittelut Tiina valinnastasi Vuoden 2025 perhe- ja pariterapeutiksi! Perinteinen kysymys, miltä nyt tuntuu?

”Kun sain kuulla valinnastani Vuoden perheterapeutiksi 2025, ensimmäinen tunne oli hämmennys. On tietysti kauhean otettu ja onnellinen olo. Kun mietin aiempia Vuoden perheterapeutteja, on kiitollinen ja ehkä myös ylpeä olo siitä, että on päässyt samaan joukkoon.”

Palkinto osuu keskelle pitkää ja monivaiheista työuraa, jossa punaisena lankana ovat kulkeneet perheet, suhteet ja ihmisten rinnalla kulkeminen elämän vaikeimmissa käännekohtissa.

Oululaisista juurista perheiden rinnalle

Tiina on lähtöisin Oulusta. Hän kutsuu itseään avoimalakaiseksi terapeutiksi, joka on elämän kuljettamana päätenyt Helsinkiin kahdesti – ensin vuosia sitten ja toisen kerran reilu kymmenen vuotta sitten.

”Pohjakoulutukseltani olen sosionomi. Aikanaan mietin lastentarhanopettajan ja sosiaali-alan väliltä; onneksi sosiaali ala veti puoleensa. Siitä olen äärettömän kiitollinen.”

Työura on vienyt erityislasten, kuurojen ja kuulovammaisten lasten parista lastensuojeluun ja päihdetyöhön, rivitekijän tehtävistä esihenkilötyöhön. Sijaisperheet ovat tulleet matkan varrella myös hyvin tutuiksi.

”Perheet ovat olleet aina minulle tärkeitä.”

Käänteentekevä vaihe oli aika, jolloin Tiina toimi kriisikeskuksen johtajana Oulussa. Samoihin aikoihin alkoi työ lapsettomuushoitojen parissa silloisella Väestöliiton klinikalla, nykyisessä Felicitas Mehiläisessä. Siitä on kulunut jo noin viisitoista vuotta.

Oppimista, rohkeutta ja hyppyjä uuteen

Tiina on kouluttautunut perheterapeutiksi, Toimiva lapsi- ja perhetyö -menetelmäohjaajaksi ja -kouluttajaksi, työnohjaajaksi sekä perhe- ja paripsykoterapeuttikouluttajaksi ja työnohjaajakouluttajaksi. Tänä päivänä hän työskentelee perhe- ja pariterapeutina Oulun ja Helsingin Felicitaksessa sekä työnohjaajana ja kouluttajana Dialogic Oy:ssä kouluttaen ihmisiä ympäri Suomea.

”Minulla on ollut onni olla sellaisissa kohdissa, että tilaisuuksia on tarjoutunut. Olen ollut ehkä vähän uhkarohkea hyppääjä – jos on kysytty, kiinnostaisiko, olen vastannut, että en ole koskaan tehnyt, mutta joo. Ja se on aina kannattanut.”

Suuri kunnia ja tärkeä näkyvyys

Vuoden perheterapeutin valinta tuntuu Tiinasta erityisen merkitykselliseltä siksi, että se nostaa esiin lapsettomuushoitoihin liittyvää terapiatyötä.

”Minua liikutti erityisesti ajatus asiakkaistani ja työstäni. Lahjasoluneuvonta on edelleen aika erityinen alue, eikä Suomessa ole paljon perheterapeutteja, jotka tekevät tätä työtä.”

Ajankohtaisuus tekee työstä entistä tärkeämpää. Vuonna 2007 voimaan tullut lapsettomuushoitolaki antaa lahjasoluilla syntyneelle lapselle oikeuden selvittää luovuttajansa henkilöllisyys täysi-ikäisenä. Tänä keväänä toukokuussa ensimmäiset näistä lapsista ovat tulossa siihen ikään.

“Odotan jännityksellä, mitä tästä seuraa. Toivon erityisesti voivani olla nuorten tukena, jos he lähtevät selvittämään alkuperäänsä.”

Felicitaksessa on selkeästi suunniteltu mitä tapahtuu, jos yhteydenotto tulee ja minkälaista palvelua tarjotaan lahjasolualkuiselle nuorelle, kun hän sanoo, että hänen vanhempiaan tai vanhempaa on hoidettu klinikalla ja hän haluaa selvittää lahjoittajan. Siinä kohtaa hänelle tarjotaan mahdollisuutta keskusteluun terapeutin kanssa, jos hän haluaa. Myöhemmäsäkin vaiheessa tarjotaan tukea, jos nuori haluaa tavata luovuttajan, joka myös on valmis tapaamiseen.

“Lahjasolun saaneille sanon, että lapselle on hyvä kertoa pienestä saakka tästä alkuperästä, että se on lapsen oikeus tietää asiasta. Luovuttajille myös puhutaan siitä, että jos on omia lapsia tai jos niitä omia lapsia joskus tulee, niin myös heille on hyvä kertoa tästä, että on toiminut luovuttajana.”

“Nämä asiat vaikuttaa perhesuhteisiin niin siellä täysi-ikäisen lapsuudenperheessä kuin mahdollisesti luovuttajankin perheessä. Ajattelen, että tulevaisuudessa nämä asiat tulee vastaan useammille perhe- ja pariterapeuteillekin ja näistä asioista on hyvä olla tietoinen. Pariskunnat perheellistyvät vanhempana kuin ennen ja voivat joutua turvautumaan lapsettomuushoitoihin. Itsellisillä äideillä on myös nykyään oikeus hedelmöityshoitoihin, mikä voi lisätä hoitojen määriä. Ymmärryksen lisääntyminen on tärkeää, mitä kaikkea tähän liittyy, minkä kaiken äärellä voidaan olla, mitä on hyvä tietää ja tunnistaa.”

Häpeän historia ja sen purkaminen

Tiina puhuu avoimesti myös lahjasoluihin liittyvästä häpeästä, jonka juuret ulottuvat historian varjoihin.

“Aikoinaan lahjasoluhoidoissa pyrittiin häivyttämään luovuttajan jälkiä kokonaan. Taustalla vaikuttivat muun muassa natsisaksan lääkärien tekemät kokeet keskitysleireillä. Nämä kokeet nostivat esiin lahjasolujen väärinkäyttämisen mahdollisuudet ja lisäsivät pelkoa lahjasolujen käyttöä kohtaan.”

Häpeä voi liittyä myös yksilön kokemaan riittämättömyyteen ja suruun luopumisesta.

“Se voi liittyä vahvasti myös omaan itseen, että mä en ole samanlainen kuin muut, mä olen huonompi, mun kehoni ei suostu saamaan lasta tai sukusoluni eivät ole kunnollisia, semmoinen huonouden ja erilaisuuden tunne. Ihmiset joutuvat tekemään surutyötä siitä, ettei lapsi synny omilla sukusoluilla, enkä voi tunnistaa lapsessa omia piirteitäni. Joutuu

myös luopumaan ajatuksesta, että suvun geeniperimä jatkuisi, minkä merkitys on osalle suurempi kuin toisille.”

”Kun käytetään lahjasukusoluja, niin miten siitä tulisi sellainen asia, jota ei tarvitse kenenkään piilottaa tai tuntea siitä häpeää. Ei niiden, jotka antavat sukusoluja lahjaksi ja tekevät sen vilpittömästi auttamisen halusta ja mahdollistavat toiselle vanhemmuuden. Eikä niiden, jotka saavat lahjasoluja, joille se voi olla se ainoa mahdollisuus saada sillä tavalla oma lapsi, joka syntyy tähän perheeseen. Siksi ajattelen, että tämän näkyväksi tekeminen minun palkintoni kautta on äärimmäisen tärkeää ja ihanaa”

Työtä elämän suurimpien kysymysten äärellä

Tiinan työ terapeutina on monimuotoista: se on hoitoprosessien tukea, se on usein parisuhdetyötä, koska parisuhde joutuu aika koville varsinkin pitkien hoitoprosessien aikana. Se on siinä välissä myös mahdollisesti yksilötapaamisia, kun pariskunnat kulkevat välillä ihan eri tahtiin. Työ voi olla myös kriisiterapiaa, keskenmenojen ja surutyön äärellä olemista. Tulevaisuudessa ehkä yhä enemmän myös lahjasolualkuisen nuoren ja luovuttajan tapaamisia. Lahjasoluneuvontaa annetaan lahjasolun saajalle ja luovuttajalle. Luovuttajan kanssa terapeutti käy läpi hänen elämäntarinaansa, hänen nykyistä elämäntilannettaan, psyykkistä vointia, mikä on motiivi luovuttaa ja mitä ajattelee siitä, että lapsella on oikeus selvittää luovuttaja, kun lapsi täyttää 18. Lisäksi käydään läpi lain kohdat, se, että luovuttajalla ei ole oikeuksia eikä velvollisuuksia eikä vanhemman roolia.

”Terapeutin tehtävä ei ole tehdä päätöksiä, vaan auttaa pohtimaan, käsittelemään ja katsomaan asioita eri näkökulmista – myös syntymättömän lapsen näkökulmasta.”

Myös heille, joille hedelmöityshoitoja tehdään omilla sukusoluilla, voidaan tarjota neuvontaa ja tukea.

”Pariskunnat käyvät varsinkin silloin, jos prosessit ovat pitkiä, kun tulee epäonnistumisia ja on jo monta yritystä ja vielä jatketaan. On tarve tuelle, kun se on tämmöistä vuoristorataa, toivoa ja surua. Se on lohdun ja tuen tarvetta, jos näyttäisi siltä, että nyt meillä tämä ei vaan onnistu näillä meidän yrityksillämme.”

Lahjasoluneuvontaa ja hedelmöityshoitoja tehdään julkisella puolella yliopistollisissa sairaaloissa sekä yksityisillä klinikoilla. Työtä tehdään yhteistyössä lääkäreiden ja muun hoitohenkilökunnan kanssa. Asiakkaat tulevat hoitoihin kaikkialta Suomesta, usein heitä tavataan myös etävastaanotoilla.

Juuret, jotka kantavat työhön asti

Kysyn Tiinalta, mitkä asiat elämässä on vaikuttaneet hänen tapaansa työskennellä. Vastausta pohtiessa hänen ajatuksensa palaavat lapsuutensa rakkaisiin kesämaisemiin Iijoen varrelle.

“Ukkini oli kylän luottomies, jonka puoleen käännyttiin kylällä. Meillä oli mummolassa kylän ensimmäinen puhelin, ukki oli rakennuttamassa siihen kylään tietä, hän piti kaikkien puolta ja tarjosi ihmisille apuaan. Se on jotain sellaista mallia, mihin mä oon ihan pikkuisesta asti kasvanut. Meidän mummolan pirtti oli avoin kaikille. Siinä kasvoi huolenpidon kulttuuri, joka on minussa edelleen.”

Varhaisessa kesätyössä lastenkodissa syntyi myös vahva ajatus koko perheen merkityksestä.

“Muistan ajatelleeni jo 19-vuotiaana, ettei ole oikein hoitaa vain lapsia, jos kukaan ei auta vanhempia. Se ajatus on kantanut koko uran ajan, että perheet ja suhteet on tärkeitä”.

“Kaikki työkokemus on vahvistanut sitä ajatusta, että meidän pitää hoitaa suhteita. Työ mitä mä oon tehnyt, on ollut sen jälkeenkin jotenkin niiden erilaisten suhteiden parissa. Niin kuin tämäkin työ, erilaisten kaikenlaisten suhteiden äärellä olemista.”

Toivoa, lempeyttä ja armollisuutta

Jos saisit taikasauvan, mitä muuttaisit maailmassa, niin että se vaikuttaisi positiivisesti perheiden hyvinvointiin?

“Voi hyvänen aika, sillä sauvalla olisi töitä. Jos mä ajattelen yleisesti lapsia ja perheitä, niin mä olen monesti ajatellut, että meillä menee ihan hirveästi rahaa sinne korjaavaan työhön ja me tiedämme, mitä pitäisi tehdä. Me tiedämme, että ennaltaehkäisy ja varhainen tuki maksaisi itsensä takaisin”

“Jos ajattelen asiaa tästä lapsettomuushoidon näkövinkkelistä, niin jos Suomeen halutaan lisää lapsia ja kun me tiedetään, että monestakin syystä lasten saaminen lykkääntyy ja sitten se ei olekaan niin helppoa, niin kyllä voisi helpottaa muun muassa lapsettomuushoitokustannuksia. Sitten ajattelen nuoria perheitä, jotka ensimmäistä lastaan suunnittelee tai odottaa ja on just ehkä hankittu oma koti ja hirveät opintolainat niskassa, että ei ne vanhempainpäivärahatkaan järin suuria ole, että kyllä he joutuvat tosi tarkkaan laskemaan, että eletäänkö me kaikki.”

Tiina toivoisi nuorille perheellistymistä suunnitteleville aikuisille myös enemmän lempeyttä ja armollisuutta itseään kohtaan.

“Mä aattelen, että se vaativuus näkyy niin monessa asiassa, millaista elämän pitäisi olla ja mitä kaikkea pitäisi pystyä sille lapselle tarjoamaan, että lapsen elämä voi olla hyvä ja että

se raha ei tee sitä onnea. Sitä tarvitaan, että pärjätään, mutta voidaan olla onnellisia ilman hienoimpia rattaita. Vanhempien toisinaan myös itselleen asettama täydellisyyden vaatimus on pelottava.”

”Ihan kuin vanhempana pitäisi olla yli-ihminen. Juttelen heidän kanssaan, että vanhemmuuteen liittyy tosi monenlaiset tunteet ja että vanhemmat on erehtyväisiä ja tekee mokia. Sitä yrittää lempeästi ravistella ajatuksia, millaisia meidän pitää olla ja millainen elämä on lapselle hyvää elämää” Lapsi ei tarvitse täydellisiä vanhempia, vaan riittävän hyviä.”

Mitkä asiat tuovat ihmisille lohtua ja toivoa?

”Se suurin toivo ja lohtu on silloin, kun ollaan lapsettomuushoitojen äärellä. Ennen kuin ne on loppu, niin on aina toivoa siitä, että se hoito voisi onnistua.”

Ihmiset kysyvät, mistä löytää elämään merkityksen, kun sitä lasta ei saada.

”Jos ihminen tai ihmiset jäävät lopullisesti lapsettomiksi, niin ajattelen, että se, mikä mun tehtävä on sen surutyön rinnalla kulkemisen lisäksi, on jotenkin yrittää auttaa ihmisiä siinä, miten he löytäisivät sitten sen valon säteen, mitä muuta elämässä voisi olla, mikä toisi elämään mielekkyyttä ja merkityksellisyyttä. Ajattelen, että mun tehtävä rinnalla kulkijana on yrittää auttaa siinä, että he löytäisivät sen jonkun, mikä on merkityksellistä siitä huolimatta, että sitä lasta ei tullutkaan. Voi olla joku toinen tapa yrittää perheellistyä tai sitten se voi olla jotain ihan muuta suuntaa elämässä. Ihmiset päättävät vaikkapa, että me lähdetäänkin ulkomaille töihin tai me muutetaan jonnekin koko ensi vuodeksi. Lähdetään miettimään, että on joku muu juttu, mistä sitä merkityksellisyyttä sitten saa.”

Terapeutin tehtävä on yrittää olla apuna lohdun ja toivon äärellä: ”Ensin tarvitsee jotenkin se kriisivaihe mennä läpi ja se vahvin, se suru elää. Suru elää näissä ihmisissä aina, se vaan ehkä muuttaa muotoaan ja se menee hiljaisempaan paikkaan asumaan, se ei häviä. Näin asiakkaat ovat sitä sanoittaneet, että ei se suru koskaan häviä, jos ei sitä lasta saa ja siitä huolimatta voi sitten löytää sen merkityksellisyyden elämään, vaikka se suru jää tuonne jonnekin asumaan.”

Mikä sinua auttaa jaksamaan tässä työssä?

”Minua auttaa jaksamaan työssä, kun näkee niitä vauvakuvia, joita meille lähetetään, kun perheeseen on syntynyt sitten se kauan odotettu pieni. Tai kun näkee onnen kyyneliä, kun raskaus on alkanut. Tai kun raskaan surun jälkeen näkee pienen hymyn ihmisen kasvoilla pitkästä ajasta tai kun joku asia on vähän helpottanut ja tuo jotakin lohtua. Asiakas on voinut sanoa, että neuvontakeskustelut ennen lahjasoluhoidoja on joskus myös vaikeita keskuste-

luja sen vuoksi, kun me puhutaan ja mielikuvitellaan sellaisia asioita ja tilanteita, että se lapsi on olemassa. Ja totta kai se on tosi ristiriitaista, kun kukaan ei voi luvata, että se raskaus toteutuu.”

Joskus lohtua tuo myös se, että vaikeasta asiasta on uskallettu puhua.

“Eräs neuvonnassa käynyt sanoi, kuinka vaikea on puhua, kun pelottaa edes kuvitella, kun ei tiedä, että saako sitä vauvaa kuitenkaan. Tämän ihmisen kasvoilla oli iloinen hymy keskustelun jälkeen, kun hän sanoi, että mä ajattelin, että mä en pysty näistä puhumaan, että se on niin vaikeeta, mutta tää oli tosi ihana keskustelu. Siitä tulee itselle terapeutina myös tosi hyvä olo. Siinä on toiveikkuutta.”

Sydämelliset kiitokset keskusteluhetkestä kanssasi. Keskustelu oli ajatuksia ja tunteita herättävää. Työsi monipuolisuus lapsettomuushoitojen äärellä yllätti ja sain valtavasti uutta ymmärrystä aiheesta, jonka huomasin koskettavan myös henkilökohtaisesti.

Kiitos Tiina ja onnea tuleviin työvuosiin.

